

О-75

УДК 343.2.01

Схвалено та рекомендовано до друку Навчально-методичною радою
Одеського державного університету внутрішніх справ
Протокол № 2 від 02 жовтня 2018 р.

Укладачі:

Плужнік О. І. - кандидат юридичних наук, доцент, професор кафедри кримінального права та кримінології Одеського державного університету внутрішніх справ

Резніченко Г. С. - кандидат юридичних наук, доцент кафедри кримінального права та кримінології Одеського державного університету внутрішніх справ

Марченко О. А. - магістр права, інспектор факультету №1 Одеського державного університету внутрішніх справ

Кричевська Х. О. - магістр права, викладач кафедри кримінального права та кримінології Одеського державного університету внутрішніх справ

Рецензенти:

Дришлюк І. А. - кандидат юридичних наук, доцент, завідувач кафедри кримінального права, кримінального процесу та криміналістики Одеського національного університету імені І. І. Мечникова

Загороднюк С. О. - кандидат юридичних наук, доцент, професор кафедри кримінального права та кримінології Одеського державного університету внутрішніх справ

Методичні рекомендації для підготовки до семінарських занять є частиною курсу “Основи кримінально-правових знань”. Він призначений для курсантів вищих навчальних закладів зі спеціальними умовами навчання при вивченні цієї дисципліни. У посібнику чітко і доступно викладено методичні рекомендації щодо підготовки до семінарських занять з дисципліни “Основи кримінально-правових знань”, наведені завдання для самостійної перевірки знань.

Основи кримінально-правових знань : методичні рекомендації / уклад. Плужнік О. І., Резніченко Г. С., Марченко О. А., Кричевська Х. О. Одеса : ОДУВС, 2018. - 42 с.

©Плужнік О. І., Резніченко Г. С.,
Марченко О. А., Кричевська Х. О.

ЗМІСТ

Передмова.....	3
1. Тематичний план навчальної дисципліни “Основи кримінально-правових знань”	5
2. Теми семінарських занять з навчальної дисципліни “Основи кримінально-правових знань”	7
3. Методичні рекомендації для підготовки до семінарських занять.....	8
4. Методи контролю(поточний та підсумковий контроль).....	23
5. Критерії оцінювання знань.....	24
6. Питання для підсумкового контролю	26
7. Словник основних термінів (глосарій).....	31
8. Список використаної літератури.....	32

ПЕРЕДМОВА

Методичні рекомендації для підготовки до семінарських занять з навчальної дисципліни «Основи кримінально-правових знань» призначений для курсантів 1 курсу факультетів № 1, 2, 3 денної форми навчання (галузь знань 08 Право, спеціальність 081 Право, галузь знань 26 Цивільна безпека, спеціальність 262 Правоохоронна діяльність, освітній ступінь “бакалавр”).

Вивчення навчальної дисципліни «Основи кримінально-правових знань» - навід’ємна складова підготовки висококваліфікованих юристів. Засвоєння курсу дає можливість сформулювати науково обґрунтований підхід до проблеми злочинності, найефективніше впливати на неї шляхом поєднання кримінально-правових, кримінально-процесуальних, соціально – правових та криміналістичних заходів щодо осіб, які вчинили злочини, і активної профілактичної діяльності, спрямованої на усунення причин та умов та запобігання злочинності.

Вивчення навчальної дисципліни «Основи кримінально-правових знань» припускає не тільки глибоке вивчення основ чинного кримінального, кримінального процесуального законодавства та криміналістики, але і засвоєння теоретичних положень цих наук, набуття практичних навичок користування чинним законодавством, іншими нормативними актами, постановами Пленуму Верховного Суду України, міжнародними договорами під час вирішення конкретних кримінальних та інших ситуацій, які мають правове значення.

Метою проведення занять навчальної дисципліни «Основи кримінально-правових знань» є:

- засвоєння курсантами основних правових понять, категорій, кримінально-правових та кримінально-процесуальних інститутів які ґрунтуються на Конституції України, загальноновизнаних принципах та нормах міжнародного права;
- активізувати пізнавальну діяльність курсантів щодо правового забезпечення реалізації кримінальної відповідальності особи, яка вчинила злочин;
- сприяти розвитку абстрактного та логічного мислення щодо з’ясування сутності та змісту розглядуваних понять;
- вміння співвідносити теоретичні знання із практикою їх правозастосування;

Рівень сформованості знань та вмінь:

Необхідно знати:

- стан основних проблем наук кримінального права, кримінального процесуального права, криміналістики;
- основні теоретичні положення криміналістики та кримінального і

кримінально-процесуального права, та їх джерела;

- поняття та зміст основних інститутів кримінального і кримінально-процесуального права;
- основні засоби, прийоми та методи збору доказів та криміналістичної інформації.

Необхідно вміти:

- використовувати отриманні знання у вирішенні професійних завдань;
- правильно тлумачити і застосовувати норми кримінального, кримінально –процесуального законодавства України, положення криміналістики;
- самостійно поповнювати і поглиблювати свої знання, обґрунтовувати й відстоювати свою правову позицію;
- захищати права, свободи і законні інтереси громадян, юридичних осіб, інтереси держави і суспільства.

Завдання навчальної дисципліни «Основи кримінально-правових знань» є забезпечення викладання й вивчення курсу з метою всебічної підготовки висококваліфікованих спеціалістів-юристів, які володіють основами теоретичних знань і практичними навичками їх застосування у професійній діяльності.

1. Тематичний план навчальної дисципліни “Основи кримінально-правових знань”

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	Ус бог о	у тому числі				
		л	с	п	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Змістовний модуль 1.1. Основи кримінального права						
Тема № 1. Поняття та система кримінального права України.		2				
Тема № 2. Закон про кримінальну відповідальність.		2				
Тема № 3. Злочин і його види. Склад злочину		4	2			
Тема № 4. Незакінчений злочин (стадії вчинення злочину).		2				
Тема № 5. Співучасть у вчиненні злочину.		2				
Тема № 6. Множина злочинів (повторність, сукупність, рецидив).		2				
Тема № 7. Злочини проти життя та здоров'я особи		4	2			
Тема № 8. Злочини проти статевої свободи та статевої недоторканості особи		2				
Тема № 9. Злочини проти власності		2				
Тема № 10. Злочини проти безпеки руху та експлуатації транспорту		2				
Тема № 11. Злочини проти громадського порядку та моральності		2				
Тема № 12. Злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші злочини проти здоров'я населення		2				
Тема № 13. Злочини у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг		2				
Тема № 14. Злочини проти правосуддя		2				
Змістовний модуль 1.2. Основи кримінального процесу						
Тема № 1. Поняття кримінального процесу та		2				

засади кримінального провадження. КПЗ.						
Тема № 2. Учасники кримінального провадження		2				
Тема № 3. Докази і доказування у кримінальному процесі		2				
Тема №4. Заходи забезпечення кримінального провадження не пов'язані із позбавленням волі		2				
Тема № 5. Запобіжні заходи. Затримання особи		2	2			
Тема №6. Слідчі та негласні (розшукові) дії		4				
Тема № 7. Основні етапи досудового розслідування		4				
Змістовний модуль 1.3. Основи криміналістики						
Тема №1. Криміналістика – наука про розслідування злочинів		4				
Тема №2. Використання ознак зовнішності людини під час розслідування злочинів		2				
Тема № 3. Основи криміналістичного дослідження документів		2				
Тема № 4. Основи криміналістичного зброєзнавства		2				
Тема № 5. Основи трасології		2				
Тема № 6. Криміналістичні обліки		2				
Тема № 7. Огляд місця події та її учасники		4		2		
Разом за другий семестр		68		8		
Всього за рік		68		8		

2. Теми семінарських занять з навчальної дисципліни “Основи кримінально-правових знань”

	2 семестр Змістовний модуль 1.1, 1.2, 1.3	
1.	Злочин і його види. Склад злочину	2
2.	Злочини проти життя та здоров'я особи	2
3.	Запобіжні заходи. Затримання особи	2
4	Огляд місця події та її учасники	2
	Всього за 2 семестр	8
	Всього за рік	8

3. Методичні рекомендації для підготовки до семінарських занять з навчальної дисципліни “Основи кримінально-правових знань”

Змістовний модуль 1.1. Основи кримінального права

Семінарське заняття №1. Злочин і його види. Склад злочину

Час семінару – 2 години

Форма проведення семінару – активна

Мета – активізація роботи курсантів з вивчення поняття та ознак злочину як негативного соціально-правового явища, поняття та види класифікації злочинів, малозначності діяння, поняття, ознак та елементів складу злочину

Завдання: підготувати курсантів до самостійного розуміння складу злочину, як єдиної підстави кримінальної відповідальності. Визначення елементів складу злочину, вміння відрізнити злочин від малозначного діяння. Вміння самостійно визначати класифікацію злочинів відповідно до ступеня тяжкості.

План семінарського заняття(навчальні питання):

1. Поняття та ознаки злочину
 - 1.1. Поняття злочину
 - 1.2. Ознаки злочину
 - 1.3. Малозначність діяння
 - 1.4. Класифікація злочинів
2. Склад злочину
 - 2.1. Об'єктивні елементи складу злочину
 - 2.2. Суб'єктивні елементи складу злочину

Методичні рекомендації

У першому питанні потрібно навести визначення злочину за чинним кримінальним законодавством України. Розкрити історично мінливий характер кола діянь, які визнаються злочинними. Формальне, матеріальне, формально-матеріальне визначення злочину. Визначити завдяки чому поняття злочину, яке передбачено чинним кримінальним законодавством, є формально-матеріальним.

Ознаки злочину: Суспільна-небезпека (характер, ступінь), кримінальна протиправність, винність, караність діяння. Розкрити їх зміст та органічну єдність ознак злочину.

При підготовці до питання 1.3. треба звернути увагу на визначення малозначного діяння та його ознаки. Вміти визначати різницю

між злочином та малозначним діянням. Розкрити значення малозначного діяння у правозастосовній практиці.

Класифікація злочинів: Розкрити критерії класифікації злочинів. Розповісти класифікацію злочинів за ступенем тяжкості (злочини невеликої тяжкості, середньої тяжкості, тяжкі та особливо тяжкі злочини), яка передбачена ст. 12 Кримінального кодексу України. Відповісти, що є критеріями визначення ступеня тяжкості злочину. Значення класифікації злочинів.

При підготовці до другого питання потрібно розуміти, що елементи складу злочину — це система взаємопов'язаних між собою ознак, що характеризують одну зі сторін злочину. Таких елементів всього чотири і розташовані вони в такому порядку: об'єкт, об'єктивна сторона, суб'єкт та суб'єктивна сторона. Існують основні (обов'язкові) та додаткові (факультативні) ознаки складу злочину. До об'єктивних елементів складу злочину відносяться об'єкт та об'єктивна сторона, а до суб'єктивних — суб'єкт та суб'єктивна сторона. Вміти розкрити їх значення для кваліфікації.

При підготовці до питання 2.1. потрібно визначитися із тим, що об'єктом злочину завжди є суспільні відносини (цінності, блага), відповідальність за посягання на які передбачена кримінально-правовими нормами закону про кримінальну відповідальність. Потрібно навчитися проводити класифікацію об'єктів злочину “по вертикалі” на загальний, родовий та безпосередній об'єкт злочину та “по горизонталі” на основний та додатковий об'єкт. Поряд з об'єктом злочину необхідно виокремлювати і предмет злочину, як самостійну факультативну ознаку цього елементу складу злочину. Предмет злочину — це будь-які речі матеріального світу, з певними властивостями яких, закон про кримінальну відповідальність пов'язує наявність в діях особи конкретного складу злочину. Приділити увагу вивченню основних теорії об'єкта злочину в науці кримінального права.

Об'єктивна сторона злочину є реальним втіленням та вираженням ззовні цілей та намірів суб'єкта і саме в ній проявляється соціальна властивість злочину - його соціальна небезпечність. Всі ознаки об'єктивної сторони складу злочину, з погляду їх описування у диспозиції статей Особливої частини Кримінального кодексу України поділяються за обов'язкові та факультативні. До обов'язкових відноситься діяння у формі дії або бездіяльності. До факультативних належать суспільно небезпечні наслідки, причинний зв'язок між суспільно небезпечним діянням та суспільно небезпечними наслідками, місце, час, обстановка та обставини вчинення злочину, спосіб, засоби і знаряддя вчинення злочину. Потрібно вміти не тільки визначити зміст кожної з обов'язкових або факультативних ознак об'єктивної сторони складу злочину, але й розуміти у яких випадках

факультативні ознаки можуть ставати обов'язковими. Розуміти значення об'єктивної сторони у правозастосовній практиці.

При підготовці до питання 2.2. потрібно вивчити, що згідно чинного кримінального законодавства (ст 18 КК України) суб'єктом злочину є фізична осудна особа, яка вчинила злочин у віці, з якого відповідно до цього кодексу може наставати кримінальна відповідальність. Потрібно вміти визначити ознаки суб'єкта злочину (вік, осудність, людина). Звернути увагу на те, що ознаки суб'єкта злочину, як елементу складу злочину, всі є обов'язковими. Звернути увагу на правила визначення віку особи, яка вчинила злочину. Яким чином визначається вік особи, яка вчинила злочин, і немає документів, що засвідчують її вік. Вивчити, з якого віку настає кримінальна відповідальність. Вміти розкрити критерії осудності, неосудності та обмеженої осудності та їх значення для правозастосовної практики. Загальний та спеціальний суб'єкт злочину.

Суб'єктивна сторона злочину — це внутрішня сторона злочину, тобто психічна діяльність особи, що відображає ставлення її свідомості та волі до суспільно небезпечного діяння, яке вона вчиняє і до його наслідків. До ознак, які утворюють суб'єктивну сторону злочину відносяться вина, мотив, мета та емоційний стан, в якому перебувала винна особа. Мотив, мета та емоційний стан є факультативними ознаками.

Теми рефератів, доповідей:

1. Поняття злочину, як історично мінливе явище.
2. Склад злочину.
3. Злочин та правопорушення: критерії розмежування.

Під час самостійної підготовки курсанти письмово вирішують запропоновані задачі. На занятті відбувається обговорення їх рішень та реферативних повідомлень.

1. На підставі положень ст 12 КК України письмово визначити, якими за ступенем тяжкості є злочини, відповідальність за які передбачена ст. ст. 113, ч. 1 ст.115, ч.2 ст.152, ч.5 ст.185 КК України.
2. Визначити, з якого віку настає кримінальна відповідальність за злочини, передбачені ст. ст. 190, 257, 289, 296, 307, 309, 328 КК України.
3. Визначити об'єктивну сторону злочинів, відповідальність за які передбачена ст. ст. 111, 113, 114, 186, 187, 364 КК України.
4. Визначити суб'єкта злочинів, відповідальність за які передбачена ст. ст. 117, 135, 136, 138, 148, 154, 156, 365, 368 КК України.
5. Визначити суб'єктивну сторону злочинів, відповідальність за які передбачена ст. ст. 115, 119, 121, 128, 185, 190, 255, 258 КК України.

6. На підставі аналізу диспозицій статей Особливої частини Кримінального кодексу України навести 5 прикладів злочинів із спеціальним суб'єктом та 5 злочинів, де факультативні ознаки об'єктивної сторони стають обов'язковими для кваліфікації.

Питання для самоперевірки:

1. Наведіть визначення злочину, що закріплено у чинному Кримінальному кодексі України.
2. Які існують ознаки злочину.
3. Види класифікації злочинів. Класифікація злочинів за ступенем тяжкості.
4. Що таке склад злочину. Які існують елементи складу злочину.
5. Об'єкт злочину.
6. Об'єктивна сторона складу злочину. Обов'язкові та факультативні ознаки.
7. Суб'єкт злочину. Ознаки суб'єкта злочину.
8. Загальний та спеціальний суб'єкт злочину. Загальне та відмінне.
9. Суб'єктивна сторона складу злочину. Обов'язкові та факультативні ознаки.

Рекомендована література:

Базова:

1. Кримінальний кодекс України: Закон України від 5 квітня 2001 року №2341-III. - Відомості Верховної Ради України. - 2001. - № 25-26. - ст.131. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>.
2. Державний екзамен з кримінального права у питаннях та відповідях : навч. посіб. / уклад. Плужнік О.І., Конопельський В.Я., Гритенко О.А., Луріс В.Г. Одеса : ОДУВС, 2018. - 270 с.
3. Кримінальне право України : Загальна частина : підручник / С.В. Аблул, А.М. Бабенко, А.В. Воронцов та ін.; за ред. д.ю.н., проф. О.В. Меркулової, д.ю.н., доцента В.Я. Конопельського. - Одеса : ОДУВС, 2017. - 432 с.
4. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / Д.С. Азаров, В. К. Гришук, А.В. Савченко [та ін.] ; за заг. ред. О.М. Джужі, А.В. Савченка, В.В. Чернея. - К. : Юрінком Інтер, 2017. - 1104 с.
5. Кримінальне право України (загальна частина) : навч.-метод. посібн. / уклад. В. О. Меркулова, О. А. Гритенко, Г. С. Резніченко. - Одеса : ОДУВС, 2015. - 180 с.

Допоміжна:

- 1.Берднік І. В. Проблемні питання визначення об'єктивних ознак складу злочину "забруднення моря" / І. В. Берднік // Науковий Вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Юриспруденція. - 2017. - Вип. 30(2). - С. 52-55.
2. Желік М. Б. Об'єктивна сторона складів злочинів, які полягають у прийнятті пропозиції, обіцянки або одержанні неправомірної вигоди / М. Б. Желік // Вісник Львівського торговельно-економічного університету. Юридичні науки. - 2017. - Вип. 4. - С. 138-145.
3. Шестаков В. Ю. Суб'єктивна сторона складу злочину незаконне полювання / В. Ю. Шестаков // Юридична наука. - 2017. - № 8. - С. 100-109.

Семінарське заняття №2. Злочини проти життя та здоров'я особи

Час семінару – 2 години

Форма проведення семінару –активна

Мета – активізація роботи курсантів з вивчення характеристики злочинів проти життя, злочинів проти здоров'я, злочинів, що становлять небезпеку для життя і здоров'я людини, які вчинюються у сфері медичного обслуговування, а також іншим злочинам, що становлять небезпеку для життя і здоров'я людини

Завдання: підготувати курсантів до самостійного розуміння злочинів проти життя та здоров'я особи, їх особливостей та видів, підстав притягнення до кримінальної відповідальності за злочини проти життя та здоров'я особи, відмежування злочинів проти життя здоровця особи від суміжних складів злочинів.

План семінарського заняття(навчальні питання):

- 1.Поняття та система злочинів проти життя особи.
- 2.Загальна характеристика злочинів проти життя.
- 3.Поняття та кримінально-правова характеристика вбивства.
- 4.Умисне вбивство при обтяжуючих обставинах. Аналіз складу.
5. Тілесне ушкодження. Види тілесних ушкоджень за ступенем тяжкості. Аналіз складу злочину.

Методичні рекомендації

При підготовці до першого питання потрібно звернути увагу на те, що Конституція України у ст. 3, 27 визначає, що людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканість і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю. Кримінальне право України захищає життя та здоров'я людини за допомогою власних важелів впливу,

безпосередньо закріплюючи кримінальну відповідальність за посягання на життя та здоров'я особи. За допомогою закріплення кримінальної відповідальності забезпечується виконання функції загальної та спеціальної превенції кримінального права.

Відповідно до видового об'єкта посягання всі злочини розділу II КК України «Злочини проти життя та здоров'я особи» поділяються на 4 групи:

1. Злочини проти життя особи;
2. Злочини проти здоров'я особи;
3. Злочини, що становлять небезпеку для життя та здоров'я особи, які вчиняються у сфері медичного обслуговування;
4. Інші злочини, що становлять небезпеку для життя та здоров'я особи.

До цього розділу входять статті з 115-145.

При вивченні другого питання потрібно звернути увагу на те, що до злочинів проти життя особи відносяться: Умисне вбивство (ст.115 КК України); Умисне вбивство, вчинене в стані сильного душевного хвилювання (ст.116 КК України); Умисне вбивство матір'ю своєї новонародженої дитини (ст.117 КК України); Умисне вбивство при перевищенні меж необхідної оборони або у разі перевищення заходів, необхідних для затримання злочинця (ст.118 КК України); Вбивство через необережність (ст.119 КК України); Доведення до самогубства (ст.120 КК України).

Загальним **об'єктом** будь-якого вбивства є суспільні відносини у сфері охорони життя особи. З **об'єктивної сторони** вбивство характеризується обов'язковою наявністю 1. Суспільно небезпечного діяння (у формі дії або бездіяльності), 2. Суспільно небезпечних наслідків, 3. Причинного зв'язку між суспільно небезпечним діянням та суспільно небезпечними наслідками. За особливостями конструкції складу злочину вбивство є злочином із матеріальним складом, тобто цей злочин буде вважатися закінченим із моменту настання суспільно-небезпечних наслідків у виді біологічної смерті потерпілої особи. За **суб'єктом** вбивства поділяються на :А) вбивства, суб'єктом яких може бути будь- яка особа, яка володіє ознаками суб'єкта злочину (ст.115-116, 118-119); Б) вбивства, суб'єктом яких може бути лише особа, яка володіє спеціальними ознаками (ст.117 КК України). За **формою вини** вбивства поділяються на: А) умисні (ст.115-118 КК України); Б) необережне (ст. 119 КК України).

При підготовці до третього питання потрібно звернути увагу на таке, у частині першій ст.115 КК України закріплене визначення вбивства. *Вбивство – це умисне протиправне заподіяння смерті іншій людині. У цьому визначенні закріплено основні ознаки цього злочину:* Вбивство – це заподіяння смерті іншій людині, Форма вини при вчиненні вбивства – умисел, Вбивство – це протиправне діяння, Вбивство – це позбавлення життя іншої людини. Відповідно до п.20 Постанови Пленуму Верховного

суду України від 7 лютого 2003 року №2 «Про судову практику в справах про злочини проти життя та здоров'я особи» за ч.1 ст. 115 КК України кваліфікуються вбивства, вчинені під час обопільної сварки чи бійки або з помсти, ревнощів, заздрості, з боягузтва, інших мотивів, викликаних особистими стосунками винного з потерпілим. Так само, як просте умисне вбивство, кваліфікується вбивство зі співчуття до потерпілого або на його прохання чи за наявності його згоди. Проте спосіб, мотив, мета вчинення вбивства підлягають обов'язковому з'ясуванню під час розслідування кримінального провадження, оскільки вбивство з помсти за виконання потерпілим або його близьким родичем службового або громадського обов'язку буде кваліфіковане за п.8. ч.2 ст.115 КК України. Потрібно вміти визначити склад цього злочину та розкрити їх зміст.

При підготовці до четвертого питання потрібно визначити, що кваліфіковані види вбивства або види вбивства за обтяжуючих провину обставин, передбачено у ч. 2 ст.115 КК України. Потрібно вміти розкрити зміст та значення ознак кожного, з цих злочинів. Провести відмежування одного злочину від іншого. Привілейовані види вбивств або вбивства за пом'якшуючих провину обставин, передбачено ст. ст. 116-118 КК України. Потрібно вміти визначити склад злочину кожного з цих злочинів, вміти розкрити ознаки об'єктивної сторони, особливості суб'єкта та суб'єктивної сторони.

При підготовці до п'ятого питання потрібно звернути увагу на таке, тілесне ушкодження – це протиправне заподіяння шкоди здоров'ю іншої людини, що виражається в порушенні анатомічної цілісності чи фізіологічної функції органів і тканин тіла людини. *За ступенем тяжкості тілесного ушкодження вони поділяються на:* - тяжкі тілесні ушкодження (ст.121 КК України); - середньої тяжкості тілесні ушкодження (ст.122 КК України); - легкі тілесні ушкодження (ст.125 КК України). Потрібно вивчити ознаки кожного з видів тілесних ушкоджень та вміти проводити розмежування тілесних ушкоджень за ступенем тяжкості. **Об'єктом** для злочинів даної групи є суспільні відносини у сфері охорони здоров'я особи. **З об'єктивної сторони** тілесні ушкодження полягають у вчиненні активних дій, які направлені на порушення анатомічної цілісності чи фізіологічної функції органів і тканин тіла людини. За особливостями конструкції злочини даної групи є злочинами з матеріальним складом, тобто тілесні ушкодження вважаються закінченим злочином з моменту настання суспільно небезпечних наслідків. **Суб'єкт** злочинів даної групи — це фізична осудна особа, яка досягла певного віку: - 14 років при вчиненні злочинів, які передбачені ст.121, 122; - 16 років при вчиненні злочинів, які передбачені ст. 123,124,125. **З суб'єктивної сторони** злочини даної групи можуть вчинятися як умисно так із необережності.

Теми рефератів, доповідей:

1. Система злочинів проти життя та здоров'я особи
2. Умисне вбивство та його характеристика
3. Привілейовані види вбивства.

Під час самотійної підготовки курсанти письмово вирішують запропоновані задачі. На занятті відбувається обговорення їх рішень та реферативних повідомлень.

Задача 1

Подружжя Іванових постійно сварилися. Під час обопільної сварки Іванов наніс дружині 30 ножових поранень.

1. Чи є в діях Іванова ознаки складу злочину?
2. Під ознаки якого злочину, підпадає діяння Іванова?
3. Яким за ступенем тяжкості є злочин, який вчинив Іванов?
4. Який вид покарання може бути застосований до Іванова?

Задача 2

Тютюгин вирішив помститися своїй колишній дівчині, яка пішла від нього до іншого. Ввечері у під'їзді будинку, де вона проживала, він здійснив постріл їй у живіт. Від отриманих поранень жінка померла на місці. Під час розтину тіла, було встановлено, що у жінки була вагітність 3 місяці.

1. Чи є в діях Тютюгина склад злочину?
2. Під ознаки якого злочину, підпадає діяння Тютюгина?

Задача 3

Лоскутов заборгував Гавриленку гроші. Для того щоб не повертати борг він вбив Гавриленка.

1. Чи є в діях Лоскутова склад злочину?
2. Під ознаки якого злочину, підпадає діяння Лоскутова?

Задача 4

Самойлов під час бійки відкусив правового вуха Петрову.

1. Чи є в діях Самойлова ознаки складу злочину?
2. Під ознаки якого злочину, підпадає діяння Самойлова?
3. Яким за ступенем тяжкості є злочин, який вчинив Самойлов?

Задача 5

Карнаух щоб помститися своїй колишній дружині, плеснув їй в обличчя сірчаною кислотою. Жінка залишилася жива, але на обличчі залишилися шрами.

1. Чи є в діях Карнаука ознаки складу злочину?

2. Під ознаки якого злочину, підпадає діяння Карнауха?
3. Яким за ступенем тяжкості є злочин, який вчинив Карнаух?

Питання для самоперевірки:

1. Назвіть поняття та ознаки вбивства
2. Які існують види вбивств?
3. Вік кримінальної відповідальності при вчиненні вбивства?
4. Що таке тілесне ушкодження?
5. Які існують види тілесних ушкоджень?
6. Назвіть ознаки тяжкого тілесного ушкодження. Його відмежування від середньої тяжкості тілесного ушкодження.
7. Назвіть ознаки легкого тілесного ушкодження. Види легких тілесних ушкоджень.
8. Вік кримінальної відповідальності, при вчиненні тілесних ушкоджень?

Рекомендована література:

Базова:

1. Кримінальний кодекс України: Закон України від 5 квітня 2001 року №2341-III. - Відомості Верховної Ради України. - 2001. - № 25-26. - ст.131. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>.
2. Державний екзамєн з кримінального права у питаннях та відповідях : навч. посіб. / уклад. Плужнік О.І., Конопельський В.Я., Гритенко О.А., Луріс В.Г. Одеса : ОДУВС, 2018. - 270 с.
3. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / Д.С. Азаров, В. К. Грищук, А.В. Савченко [та ін.] ; за заг. ред. О.М. Джужі, А.В. Савченка, В.В. Чернея. - К. : Юрінком Інтер, 2017. - 1104 с.
4. Постанови Пленуму Верховного Суду України у кримінальних справах (2002-2018).- [Електронний ресурс].-Режим доступу до постанов: <http://www.scourt.gov.ua>
5. Кримінальне право України. Особлива частина. Альбом схем : навч. посіб. - К. : Алерта, 2015. - 576 с.

Допоміжна:

1. Бібік І. С., Бабенко А. М. Негативний вплив сім'ї як детермінанта вчинення неповнолітніми злочинів проти життя та здоров'я особи у регіонах України / І.С. Бібік, А. М. Бабенко // Південноукраїнський правничий часопис. - 2016. - № 1. - С. 14-17.
2. Цимбалюк В. Кримінальна відповідальність медичних працівників за злочини проти життя та здоров'я особи: напрямки реформування

законодавства / В. Цимбалюк // Історико-правовий часопис. - 2014. - № 2. - С. 112-116.

3. Носенко В. А. Кримінально-правова характеристика злочинів проти життя та здоров'я особи в кримінально-виконавчих установах закритого типу / В. А. Носенко // Право і суспільство. - 2014. - № 6.2. - С. 109-113.

Змістовний модуль 1.2. Основи кримінального процесу

Семінарське заняття №3 Запобіжні заходи. Затримання особи

Час семінару – 2 години

Форма проведення семінару – активна

Мета – активізація роботи курсантів з вивчення поняття і видів запобіжних заходів, мети і підстави їх застосування; загальний порядок зміни та скасування запобіжних заходів; порядок застосування окремих видів запобіжних заходів.

Завдання: підготувати курсантів до застосування у практичній діяльності особистого зобов'язання; особистої поруки; застави; домашнього арешту; застосування електронних засобів контролю; тримання під вартою; затримання та його види; застосування запобіжних заходів щодо неповнолітніх.

План семінарського заняття(навчальні питання):

1. Запобіжні заходи: поняття, види, мета і підстави їх застосування.
2. Загальний порядок застосування, зміни та скасування запобіжних заходів.
3. Особисте зобов'язання та особиста порука.
4. Застава, як запобіжний захід.
5. Домашній арешт, як запобіжний захід.
6. Тримання під вартою: підстави та процесуальний порядок обрання, строки тримання під вартою.

Методичні рекомендації

При підготовці до першого питання потрібно звернути увагу на те, що Кримінальний процесуальний кодекс України встановлює наступні види запобіжних заходів: 1) особисте зобов'язання; 2) особиста порука; 3) застава; 4) домашній арешт; 5) тримання під вартою. Метою застосування запобіжного заходу є забезпечення виконання підозрюваним, обвинуваченим покладених на нього процесуальних обов'язків. Підставою застосування запобіжного заходу є наявність обґрунтованої підозри у вчиненні особою кримінального правопорушення.

При підготовці до другого питання потрібно розібратися із наступним розгляд клопотання про застосування запобіжного заходу здійснюється за участю прокурора, підозрюваного, обвинуваченого, його захисника. Під час розгляду клопотання про застосування запобіжного заходу слідчий суддя, суд зобов'язаний встановити, чи доводять надані сторонами кримінального провадження докази обставини. Прокурор, слідчий за погодженням з прокурором має право звернутися в порядку, передбаченому ст.184 КПК, до слідчого судді, суду із клопотанням про зміну запобіжного заходу, в тому числі про скасування, зміну або покладення додаткових обов'язків, передбачених ч. 5 ст.194 КПК, чи про зміну способу їх виконання. Копія клопотання та матеріалів, якими обґрунтовується необхідність зміни запобіжного заходу, надається підозрюваному, обвинуваченому не пізніше ніж за три години до початку розгляду клопотання.

При підготовці до третього питання потрібно звернути увагу на таке, особисте зобов'язання полягає у покладенні на підозрюваного, обвинуваченого зобов'язання виконувати покладені на нього слідчим суддею, судом обов'язки, передбачені ст.194 КПК України. Підозрюваному, обвинуваченому письмово під розпис повідомляються покладені на нього обов'язки та роз'яснюється, що в разі їх невиконання до нього може бути застосований більш жорсткий запобіжний захід і на нього може бути накладено грошове стягнення в розмірі від 0,25 розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб до 2 розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб.

Особиста порука полягає у наданні особами, яких слідчий суддя, суд вважає такими, що заслуговують на довіру, письмового зобов'язання про те, що вони поручаються за виконання підозрюваним, обвинуваченим покладених на нього обов'язків відповідно до ст.194 КПК України і зобов'язуються за необхідності доставити його до органу досудового розслідування чи в суд на першу про те вимогу.

При підготовці до четвертого питання потрібно звернути увагу на те, що застава полягає у внесенні коштів у грошовій одиниці України на спеціальний рахунок, визначений в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, з метою забезпечення виконання підозрюваним, обвинуваченим покладених на нього обов'язків, під умовою звернення внесених коштів у доход держави в разі невиконання цих обов'язків. Можливість застосування застави щодо особи, стосовно якої застосовано запобіжний захід у вигляді тримання під вартою, може бути визначена в ухвалі слідчого судді, суду у випадках, передбачених ч.3 або 4 ст.183 КПК України. Застава може бути внесена як самим підозрюваним, обвинуваченим, так і іншою фізичною або юридичною особою (заставадавець). Заставадавець не може бути юридична особа державної

або комунальної власності або така, що фінансується з місцевого, державного бюджету, бюджету Автономної Республіки Крим, або у статутному капіталі якої є частка державної, комунальної власності, або яка належить суб'єкту господарювання, що є у державній або комунальній власності.

При підготовці до п'ятого питання потрібно звернути увагу на те, що домашній арешт полягає в забороні підозрюваному, обвинуваченому залишати житло цілодобово або у певний період доби. Домашній арешт може бути застосовано до особи, яка підозрюється або обвинувачується у вчиненні злочину, за вчинення якого законом передбачено покарання у виді позбавлення волі. Ухвала про обрання запобіжного заходу у вигляді домашнього арешту передається для виконання органу Національної поліції за місцем проживання підозрюваного, обвинуваченого.

При підготовці до шостого питання потрібно звернути увагу на те, що тримання під вартою є винятковим запобіжним заходом, який застосовується виключно у разі, якщо прокурор доведе, що жоден із більш м'яких запобіжних заходів не зможе запобігти ризикам, передбаченим ст.177 КПК України, крім випадків, передбачених частиною п'ятою статті 176 КПК.

Теми рефератів, доповідей:

1. Застосування запобіжного заходу у вигляді застави: історія розвитку та проблеми застосування.
2. Проблема застосування строків тримання особи під вартою в контексті практики Європейського суду з прав людини та національного законодавства України.
3. Міжнародні стандарти процедури затримання та взяття під варту.

Під час самостійної підготовки курсанти письмово вирішують запропоновані задачі. На занятті відбувається обговорення їх рішень та реферативних повідомлень.

Задача № 1

У кримінальному провадженні щодо розслідування кримінального правопорушення, передбаченого ч. 3 ст. 186 КК України, потерпіла стверджувала, що це кримінальне правопорушення міг вчинити її приятель Павлюк. Втім, за словами потерпілої, довести вину Павлюка буде важко, адже він викрадені речі уже продав та має намір виїхати працювати за кордон. Слідчий, на підставі показань потерпілої, звернувся до суду з клопотанням, погодженим з прокурором, про застосування Павлюку запобіжного заходу у вигляді домашнього арешту.

1. Чи достатньо підстав для застосування запобіжного заходу у вигляді домашнього арешту у вказаній ситуації?

Задача № 2

У кримінальному провадженні щодо розслідування кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 186 КК України, слідчий звернувся до суду з клопотанням, погодженим з прокурором, про застосування підозрюваним Антонову та Свиридову запобіжного заходу у вигляді особистого зобов'язання. Серед підстав застосування цього запобіжного заходу слідчий навів дані, які дають підстави вважати, що підозрювані можуть перешкоджати кримінальному провадженню. Слідчий суддя, після одержання цього клопотання 15 січня о 10 год. 00 хв., призначив дату судового слухання на 18 січня о 16 год. 00 хв. та здійснив судовий виклик Антонова та Свиридова на цей же час.

- 1. Оцініть дії слідчого та слідчого судді в описаній ситуації.*
- 2. Чи допустили вони порушення вимог процесуального законодавства?*
- 3. Якщо так, то які саме?*

Задача № 3

До слідчого, що здійснював кримінальне провадження, у якому Саприкіну було оголошено про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 4 ст. 296 КК України (хуліганство, вчинене із застосуванням холодної зброї), звернулися 65-річний батько, 18-річний син і дружина підозрюваного з клопотанням передати їм Саприкіна на поруки. Усі троє гарантували забезпечення виконання підозрюваним покладених на нього обов'язків та, за необхідності, доставку його до органу досудового розслідування чи в суд на першу про те вимогу. Слідчий звернувся з клопотанням, погодженим з прокурором, до слідчого судді про застосування Саприкіну запобіжного заходу у вигляді особистої поруки.

- 1. Як слідчий суддя має вирішити заявлене клопотання?*
- 2. Які є процесуальні вимоги до кількості поручителів у кримінальному провадженні?*

Задача № 4

Під час кримінального провадження щодо вчинення кримінального правопорушення, передбаченого ст. 164-16 КК України (зайняття забороненими видами господарської діяльності), Лозицькому було оголошено про підозру. Враховуючи, що в матеріалах провадження містилися дані про те, що підозрюваний намагається впливати на потерпілого та свідків з метою схилити їх до давання неправдивих показань, слідчий суддя, на підставі клопотання слідчого, погодженого з

прокурором, обрав Лозицькому запобіжний захід у вигляді домашнього арешту.

1. Чи дотримані вимоги кримінально-процесуального законодавства щодо підстав застосування домашнього арешту при вчиненні вказаного кримінального правопорушення?

Задача № 5

Самсонову було оголошено про підозру у вчиненні кримінального проступку. Слідчий звернувся з клопотанням, погодженим з прокурором, до слідчого судді про обрання Самсонову запобіжного заходу у вигляді застави та навів слідчому судді достатньо даних, які дають підстави вважати, що підозрюваний дійсно має намір переховуватися від органів досудового розслідування.

1. Чи є підстави обрання Самсонову запобіжного заходу у вигляді застави?

Задача № 6

24 жовтня слідчим були внесені до Єдиного реєстру досудових розслідувань щодо вчинення кримінального правопорушення, передбаченого ч. 3 ст. 187 КК України (розбій, поєднаний з проникненням у житло). 12 листопада за підозрою у вчиненні цього кримінального правопорушення був затриманий Машков, а 15 листопада відносно нього слідчим суддею районного суду за поданням слідчого, погодженим з прокурором, був обраний запобіжний захід у вигляді тримання під вартою строком на 60 днів. 25 листопада Машков був звільнений з під варти, так як ним була внесена застава, визначена в ухвалі слідчого судді про обрання запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою. В зв'язку з тим, що Машков, будучи належним чином повідомлений, не з'являвся за викликом до слідчого без поважних причин та не повідомляв про причини своєї неявки, за рішенням слідчого судді 15 грудня застава була звернена в дохід держави, а відносно Машкова було прийнято рішення про зміну запобіжного заходу на тримання під вартою.

1. З якого моменту слід обчислювати строк тримання під вартою підозрюваного Машкова?

2. Чи може слідчий суддя, при повторному взятті під варту, в ухвалі про зміну запобіжного заходу на тримання під вартою визначити строк її дії 50 днів?

3. Назвіть максимальний строк тримання під вартою під час досудового розслідування.

Питання для самоперевірки:

1. Визначте поняття заходів забезпечення кримінального

провадження.

2. Які види заходів забезпечення кримінального провадження передбачено в КПК України?

3. Як заходи забезпечення кримінального провадження можна класифікувати?

4. Визначте поняття запобіжних заходів.

5. Які види запобіжних заходів визначено в КПК України?

6. Що є підставою застосування запобіжних заходів?

7. У чому суть запобіжного заходу – особисте зобов'язання?

8. Скільки поручителів може бути у підозрюваного, обвинуваченого?

9. У чому суть запобіжного заходу – застава?

10. Хто і за якими правилами визначає розмір застави?

11. У чому суть домашнього арешту як запобіжного заходу?

12. У яких кримінальних провадженнях може бути застосований запобіжний захід тримання під вартою?

13. З якого моменту обчислюється строк тримання під вартою?

14. Які види затримання передбачено в КПК України?

Рекомендована література:

Базова:

1. Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI. - Відомості Верховної Ради України. - 2013. - № 9-10, № 11-12, № 13. - ст.88. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>.

2. Кримінальний процес [Текст] : підручник. - Харків : Право, 2018. - 584 с.

3. Кримінальний процес [Текст] : навч. посіб. для підгот. до іспиту / [О. В. Капліна та ін.]. - Харків : Право, 2017. - 286 с.

4. Кримінальний процес [Текст] : навч. посіб. для підгот. до іспиту / [О. В. Капліна та ін.]. - Харків : Право, 2015. - 276, [1] с.

5. Кримінальний процес [Текст] : навч. посіб. для підгот. до комплекс. держ. іспиту / [О. В. Капліна та ін.]. - Харків : Право, 2015. – 181 с.

6. Кримінальний процес України [Текст] : навч. посіб. / С. В. Албул, С. Л. Дерев'янкін, О. В. Поліщук ; Одес. держ. ун-т внутр. справ. - Одеса : Букаєв Вадим Вікторович, 2015. - 475 с.

7. Молдаван А. В., Кацавець Р. С. Кримінальний процес України: Лекції. Процесуальні документи. - К.: Алерта, 2014. – 352 с.

8. Кримінальний процес: навч.-метод. посібн. / О. В. Поліщук, С. Л. Дерев'янкін, С. В. Албул, О. Б. Пойзнер. – Одеса : ОДУВС, 2014. – 266 с.

9. Кримінальний процес : підручник / Ю. М. Грошевий, В. Я. Тацій, А. Р. Туманянц та ін. ; за ред. В. Я. Тація, Ю. М. Грошевого, О. В. Капліної, О. Г. Шило. – Х. : Право, 2013. - 824 с.

10. Кримінальний процес України [Текст] : практикум / І. В. Озерський, А. В. Боровик ; Київ. ін-т бізнесу і технологій. - Київ : Копі-Центр, 2016. - 99 с.

Допоміжна:

1. Каліновська М. О. Використання результатів негласних слідчих (розшукових) дій у доказуванні під час застосування запобіжних заходів / М. О. Каліновська // Університетські наукові записки. - 2018. - № 1. - С. 89-100.
2. Чухраєв Д. А. Запобіжні заходи, що застосовуються за участю третіх осіб у кримінальному судочинстві України [Текст] : монографія / Д. А. Чухраєв ; Донец. юрид. ін-т. - Донецьк : Ноулідж, Донец. від-ня, 2013. - 167 с.
2. Смоков С. М. Запобіжні заходи та кримінально-процесуальні гарантії їх застосування [Текст] : навч. посіб. / С. М. Смоков ; Одес. держ. ун-т внутр. справ. - Одеса : Букаєв Вадим Вікторович, 2015. - 132 с.
3. Бубир Ю. В. Запобіжні заходи у кримінальному провадженні [Текст] : навч. посіб. / Ю. В. Бубир, Г. І. Глобенко, О. О. Юхно ; Харків. нац. ун-т внутр. справ, Ф-т підгот. фахівців для підрозд. слідства, каф. кримін. процесу. - Харків : НікаНова, 2015. - 191 с.
4. Юрчишин В. М. Судовий контроль за застосуванням запобіжних заходів, затримання особи в зоні АТО: обмеження чи доцільність / В. М. Юрчишин // Вісник Чернівецького факультету Національного університету "Одеська юридична академія". - 2017. - Вип. 4. - С. 240-246.
5. Фоміна Т. Г. Інститут запобіжних заходів: ретроспективний аналіз та перспективи реформування / Т. Г. Фоміна // Вісник харківського національного університету внутрішніх справ. - 2017. - Вип. 4. - С. 145-153.

Змістовний модуль 1.3. Основи криміналістики

Семінарське заняття № 4 Огляд місця події та її учасники

Час семінару – 2 години

Форма проведення семінару – активна

Мета – активізація роботи курсантів з вивчення загальних положень огляду місця події та її учасників.

Завдання: підготувати курсантів до застосування у практичній діяльності знає стосовно проведення огляду місця події та її учасників.

План семінарського заняття(навчальні питання):

1. Поняття огляду місця події.
2. Підготовка до огляду місця події.
3. Дії слідчого при проведенні огляду місця події.
4. Фіксація результатів огляду місця події.

Методичні рекомендації

При підготовці до першого питання потрібно звернути увагу на те, що огляд місця події – це найбільш складна слідча дія. Здійснення досудового розслідування до внесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань (далі – ЄРДР) або без такого внесення не допускається. Огляд місця події у невідкладних випадках може бути проведений до внесення відомостей до ЄРДР, що здійснюється негайно після завершення огляду (ст. 214 КПК України). Під невідкладними випадками розуміється ситуація, за якої зволікання з проведенням огляду місця події може призвести до втрати матеріальних слідів кримінального правопорушення, знарядь та засобів його вчинення, втрати інформації про осіб, що його вчинили.

При підготовці до другого питання потрібно звернути увагу на те, що вчення про слідчий огляд у спеціальній літературі відносять до окремої криміналістичної теорії, яка має загальні і окремі принципи, що називаються тактичними.

Загальні принципи відображають кримінально-процесуальні і криміналістичні підстави, на яких будується система слідчих дій як окремих криміналістичних теорій. До загальних принципів слідчого огляду належать: 1) законність, 2) об'єктивність, 3) всебічність, 4) повнота дослідження, 4) цілеспрямованість, 5) планомірність, 6) технізація дослідження.

Окремі принципи слідчого огляду – це тактичні закономірності для розробки конкретних прийомів слідчого огляду та їх практичної реалізації. Вони відображають теоретичні засади і практичні сторони конкретної слідчої дії. До них належать: 1) невідкладність, 2) неповторність.

При підготовці до третього питання потрібно звернути увагу на таке, слідчий до виїзду на місце події:

1. Слідчий має уточнити характер події згідно з повідомленням, що надійшло.

2. Вжити заходів (через органи внутрішніх справ або адміністрацію установи) щодо охорони місця події та надання допомоги потерпілим.

3. Вжити заходів щодо безпеки громадян на ділянках, що межують із місцем події.

4. Перевірити готовність науково-технічних засобів.

5. Вирішити питання щодо транспортних засобів, які необхідні для виїзду на місце події.

6. Визначити коло осіб, що братимуть участь в огляді, згідно з характером кримінального правопорушення (судово-медичний експерт, експерт-криміналіст, інспектор ДАІ, кінолог співробітники оперативних підрозділів).

7. Вирішити питання про запрошення понятих (при необхідності їх залучення), особливо у випадках, коли місцем події є віддалена місцевість або огляд відбувається у нічний час, тощо. Якщо слідчий вважає за потрібне, він може запросити для участі в огляді потерпілого, який здатний допомогти з'ясуванню обставин події, а також надати допомогу у виявленні слідів речових доказів.

Дії після прибуття на місце події:

1. Упевнюється у наданні допомоги потерпілому.
2. Проводить коротке опитування свідків.
3. Дає розпорядження працівникам міліції щодо проведення необхідних оперативно-розшукових заходів (переслідування «по гарячих слідах», встановлення очевидців).
4. Усуває з місця події сторонніх осіб.
5. Визначає функції кожного учасника огляду і роз'яснює їм їхні права та обов'язки.

Після закінчення цих дій слідчий приступає безпосередньо до огляду.

Робоча стадія огляду. Безпосереднє дослідження (безпосередній огляд) – складна процедура, яку необхідно планувати усно, а за складними оглядами – письмово (хоча б у формі переліку питань, що підлягають з'ясуванню).

При підготовці до четвертого питання потрібно звернути увагу на те, що заключна стадія огляду завершує огляд. Слідчий оформляє протокол, який підписується учасниками огляду; обробляє додані до протоколу матеріали; документи, предмети упакує, складає опис, якщо їх багато; обробляє матеріали фотозйомки, відео-, звукозапису, плани огляду, графіки, схеми, здійснює упакування вилучених джерел інформації.

Теми рефератів, доповідей:

1. Криміналістика — наука про розслідування злочинів.
2. Стадії (етапи) огляду місця події.
3. Класифікація методів огляду.

Під час самостійної підготовки курсанти письмово вирішують запропоновані задачі. На занятті відбувається обговорення їх рішень та реферативних повідомлень.

Задача 1

23 лютого під час переходу державного кордону у пункті “Західний Буг” було затримано громадянина Польщі Здеріна, у якого в паспорті шляхом підчистки та травлення було внесено зміни у графах місто та дата народження. А також було виявлено ознаки заміни фотокартки.

1. Вкажіть на вид слідчого огляду, який потрібно провести.
2. Назвіть особливості тактики проведення даного виду огляду.

Задача 2

22 жовтня о 23.00 до суворовського відділу поліції ГУНП в Одеській області надійшло повідомлення про те, що невідомі особи виносять із магазину та завантажують у легковий автомобіль ящики. На місце приїхав наряд патрульної поліції. Огляд магазину показав. Що двері, вікна та стіни будівлі пошкоджень не мають. Двері зачинені на замки та опечатані. У 10 метрах від магазину у кущах, знайдено чоловіка, у без свідомому стані з крововиливом на голові. В кишені чоловіка знайдено посвідчення водія на ім'я Шмелева. Волосся та одяг чоловіка залиті прозорою рідиною із запахом спирту.

- 1. Вкажіть на вид слідчого огляду, який потрібно провести.*
- 2. Назвіть мету проведення слідчого огляду.*
- 3. Назвіть тактичні прийоми (методи) проведення слідчого огляду.*

Задача 3

Біля гаражів по вул. Заболотного в місці Одеса 5 вересня було знайдено труп молодої жінки. На жінці була порвана іблизна, піднята юбка, розірвана у кількох місцях кофта. За попереднім висновком судово-медичного експерта смерть наступила за 7-8 годин до огляду місця події. Її причиною є три поранення нанесені у різні частини тіла, які нанесені колюче-ріжучим предметом. Кров під трупом та біль нього доводить. Що вбивство біло вчинено саме у цьому місці.

- 1. Назвіть склад слідчо-оперативної групи, яка приймає участь в огляді місця події.*
- 2. Назвіть тактику проведення огляду трупа.*

Питання для самоперевірки:

1. Використання при огляді науково-технічних засобів.
2. Участь спеціалістів у проведенні огляду.
3. Освідування і його види.
4. Огляд трупа, пов'язаний з ексгумацією.
5. Процесуальні вимоги до проведення слідчого огляду.

Рекомендована література:

Базова:

1. Конституція України : [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. Офіційний веб-сайт. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=254%EA%2F96%2D%E2%F0>.

2. Кримінальний кодекс України: [Електронний ресурс] / Верховна

Рада України. Офіційний веб-сайт. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2341-14>.

3. Кримінальний процесуальний кодекс України: [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. Офіційний веб-сайт. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1001-5&p=1244220374102612>.

4. Криміналістика: навчальний посіб. [Текст] / Р. І. Благута, Р. Сибірна, В. М. Бараняк та ін.; [за заг. ред. Є. В. Пряхіна]. - К.: Атіка, 2012. - 496 с.

Допоміжна

1. Качковський М. С. Особливості огляду місця події під час розслідування умисного введення в обіг на ринку України небезпечної продукції / М. С. Качковський // Вчені записки таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія : Юридичні науки. - 2017. - Т. 28(67), № 2. - С. 56-60.

2. Серафимов О. М. Технологія огляду місця події під час розслідування вбивств / О. М. Серафимов // науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Юриспруденція. - 2017. - Вип. 28. - С. 123-126.

3. Пиріг І. В. Тактичні прийоми огляду місця дорожньо-транспортної події / І. В. Пиріг, Л. О. Андрієвська // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. - 2017. - № 1. - С. 227-232.

4. Методи контролю(поточний та підсумковий контроль)

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять і має на меті перевірку знань та умінь курсантів. Поточний контроль знань курсантів оцінюється за національною шкалою («2», «3», «4», «5»), з обов'язковим переведенням при підсумковому контролі оцінок в бали за допомогою шкали навчального закладу до національної шкали та шкали ECTS. Незадовільна оцінка («2») відпрацьовується в **обов'язковому** порядку, протягом 10 днів з моменту отримання (для підрахунку загальної кількості балів враховується лише оцінка, отримана при відпрацюванні). Оцінки, отримані курсантом під час поточного контролю, виставляються викладачем в Журналі обліку роботи академічної групи.

Підсумковий контроль здійснюється з метою перевірки отриманих знань та умінь курсантів. Підсумкова оцінка визначається за результатами екзамену.

Для отримання підсумкової оцінки курсанту необхідно мати не менше 2/3 оцінок від загальної кількості семінарських занять та поточних контрольних заходів (реферату та самостійних завдань).

Якщо протягом вивчення навчальної дисципліни курсант набрав суму балів більше 74 за шкалою оцінювання ECTS, то він отримує оцінки за набраними балами В/Добре, С/Добре, А/Відмінно без складання підсумкового контролю. Якщо курсант бажає покращити оцінку, отриману як середньоарифметичну результатів поточного контролю, то він може скласти екзамен.

Курсант в обов'язковому порядку складає екзамен, якщо він набрав менше 74 балів, а загальна кількість отриманих позитивних оцінок за семестр складає менше 2/3 від загальної кількості семінарських занять та поточних контрольних заходів.

Результати підсумкового контролю, перераховані в бали, заносяться викладачем в заліково-екзаменаційну відомість, залікову книжку та індивідуальний навчальний план курсанта за шкалою оцінювання ECTS та національною шкалою.

5. Критерії оцінювання знань

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За внутрішньою шкалою навчального закладу в балах	За шкалою ECTS /За національною шкалою	
	Вноситься до відомості	
	екзамен	залік
90 – 100	A/Відмінно	A, B, C, D, E /Зараховано
82-89	B/Добре	
74-81	C/Добре	
64-73	D/Задовільно	
60-63	E/Задовільно	
35-59	FX/Незадовільно	Не зараховано
	з можливістю повторного складання	
0-34	F/Незадовільно	Не зараховано
	з обов'язковим повторним курсом	

Для ти, хто складає залік (екзамен) критерії оцінювання знань наступні.

Оцінка A/ “відмінно”– виставляється, якщо курсант має глибокі і системні знання, вміє узагальнювати теоретичний матеріал, співвідносити загальні знання з конкретними ситуаціями; засвідчив уміння критично оцінювати варіантні підходи щодо сутності норм та уявлень; оволодів навиками аналізувати, моделювати та адекватно оцінювати ситуацію; обізнаний з науковими працями вітчизняних та зарубіжних спеціалістів в даній області; матеріал викладає логічно, послідовно, переконливо.

Оцінка B, C / “добре” – виставляється, якщо курсант виявив достатньо повні знання курсу; дає правильні, хоча і не завжди повні визначення явищ дійсності; оволодів навичками співвідносити теоретичні знання з конкретними ситуаціями; висловлює своє ставлення до варіантних теорій щодо сутності явищ; засвоїв основи аналітичного методу; допускає незначні неточності в розкритті окремих теоретичних положень.

Оцінка D, E / “задовільно” – курсант взагалі засвоїв програмний матеріал курсу в передбаченому обсязі з деякими неточностями у визначенні основних явищ та процесів; намагається висловити своє ставлення до проблемних питань, хоча і не завжди адекватно; вміє аналізувати набуті теоретичні знання і співвідносити їх з конкретними ситуаціями; виклад матеріалу непослідовний, неточний, з наявними помилками.

Оцінка FX, F/ “незадовільно” – курсант виявив слабкі (відсутність) знання теоретичного програмного матеріалу; не зміг дати визначення основних провідних категорій та явищ; відсутні навички адекватної оцінки норм і теорій; виклад матеріалу непослідовний, нелогічний, фрагментарний, з грубими помилками.

Оцінка A, B, C, D, E / “зараховано ” виставляється, якщо курсант виявив достатньо повні знання курсу; вміє узагальнювати теоретичний матеріал, співвідносити загальні знання з конкретними ситуаціями, засвідчив уміння критично оцінювати варіативні підходи щодо сутності поставлених питань, дає правильні, хоча і не завжди повні відповіді на поставлені запитання; висловлює своє ставлення до варіантних теорій щодо сутності явищ; допускає незначні неточності в розкритті окремих теоретичних положень; матеріал викладає не завжди логічно, послідовно і переконливо.

Оцінка FX, F/ “не зараховано ” виставляється, якщо курсант виявив слабкі (відсутність) знання теоретичного програмного матеріалу; не зміг дати визначення основних провідних категорій та явищ; відсутні навички адекватної оцінки норм і теорій; виклад матеріалу непослідовний, нелогічний, фрагментарний, неточний, стислий; повна відсутність переконливості в викладенні матеріалу.

Відсутність відповіді на питання оцінюється як незадовільна відповідь.

6. Питання для підсумкового контролю

Перелік питань для підготовки до екзамену

Розділ I. Основи кримінального права

1. Поняття та система кримінального права та її взаємодія.
2. Завдання, функції та принципи кримінального права.
3. Кримінальне право та інші галузі права. Наука кримінального права.
4. Поняття, підстави та структура закону про кримінальну відповідальність.
5. Чинність закону про кримінальну відповідальність у часі, у просторі та за колом осіб. Правові наслідки засудження особи за межами України.
6. Поняття злочину та його ознаки. Класифікація та види злочинів.
7. Поняття складу злочину, його ознаки та елементи.
8. Формальний, матеріальний та усічений склад злочину.
9. Об'єкт та об'єктивна сторона злочину злочину.
10. Суб'єктів та суб'єктивна сторона складу злочину.
11. Поняття та форми вини, змішаної форми вини. Казус.
12. Поняття та види стадій злочину, їх порівняння.
13. Відмінність добровільної відмови від злочину від діяльного каяття.
14. Поняття та ознаки співучасті. Види співучасників.
15. Форми співучасті. Особливості відповідальності організатора та учасника злочинної організації. Експрес виконавця та його види.
16. Види одиничних злочинів.
17. Поняття триваючого та продовжуваного злочину.
18. Поняття та види повторності злочинів.
19. Види сукупності злочинів. Рецидив злочину.
23. Поняття та система Особливої частини кримінального права, її взаємодія із Загальною частиною кримінального права.
24. Поняття та види кваліфікації злочинів. Значення цих питань для правозастосовчої діяльності працівників правоохоронних органів.
25. Поняття та види умисного вбивства, їх характеристика.
26. Відмінність умисного вбивства від умисного тяжкого тілесного ушкодження що спричинило смерть потерпілого.
27. Система злочинів проти здоров'я особи.
28. Види тілесних ушкодження та їх відмінність.
29. Побої, мордування та катування. Їх відмінність від спричинення особі тілесних ушкоджень.
30. Залишення в небезпеці та ненадання допомоги особі, що знаходиться у небезпечному для життя стані.

31. Поняття та види зґвалтування.
32. Розбещення неповнолітніх. Відмінність цього злочину від інших статевих злочинів.
33. Поняття та система злочинів проти власності.
34. Крадіжка, грабіж та розбій відмінні та тотожні ознаки складу злочину.
35. Шахрайство та його відмінність від цивільно-правового делікту та від заподіяння майнової шкоди шляхом обману або зловживання довірою.
36. Грабіж, розбій, вимагання. Поняття та відмінність цих складів.
37. Умисне та необережне знищення або пошкодження майна.
38. Поняття та загальна характеристика транспортних злочинів.
39. Порушення правил безпеки руху та експлуатації залізничного, водного та повітряного транспорту.
40. Незаконне заволодіння транспортним засобом. Аналіз складу злочину.
41. Поняття та система проти громадського порядку та моральності.
42. Відмежування опору представникові влади, працівникові правоохоронного органу, члену громадського формування з охорони громадського порядку від непокорі їм.
43. Хуліганство та його види. Особливості кваліфікації цього злочину. Відмінність хуліганства від злочинів проти здоров'я особи.
44. Втягнення неповнолітніх у злочинну діяльність. Аналіз складу злочину.
45. Аналіз предмета злочину у посяганнях пов'язаних з наркотизмом. Значення його визначення.
46. Незаконне виготовлення, виробництво, придбання, зберігання, перевезення, пересилання чи збут наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів.
47. Поняття та система злочинів проти правосуддя.
48. Завідомо незаконний арешт, затримання та привід, їх відмінність від притягнення за відомо невинного до кримінальної відповідальності.
49. Приховування злочину, умови звільнення від відповідальності за цей злочин. Кримінальна відповідальність за завідомо неправдиве повідомлення.
50. Порушення правил адміністративного нагляду.

Розділ II. Основи кримінального процесу

1. Поняття, суть і завдання кримінального процесу та місце в системі інших галузей права.
2. Поняття стадії кримінального процесу. Система стадій кримінального процесу, їх загальна характеристика, завдання та

- особливості.
3. Кримінально-процесуальні функції, їх види і значення.
 4. Поняття, структура і особливості кримінально-процесуальних правовідносин.
 5. Кримінально-процесуальна форма. Уніфікація і диференціація процесуальної форми, сучасні проблеми удосконалення кримінально-процесуальної форми.
 6. Гарантії у кримінальному судочинстві, їх характеристика. Кримінально-процесуальні акти, їх види і значення.
 7. Поняття кримінального процесуального закону та його значення. Структура Кримінального процесуального кодексу України.
 8. Поняття, структура і види кримінальних процесуальних норм. Чинність кримінального процесуального закону у просторі, часі і щодо осіб.
 9. Значення рішень Конституційного Суду України, роз'яснень Пленуму Верховного Суду України, Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, відомчих нормативних актів МВС і Генеральної прокуратури України для кримінального судочинства.
 10. Поняття та класифікація суб'єктів кримінального процесу, їх місце і роль у кримінальному судочинстві.
 11. Сторони та інші учасники кримінального провадження.
 12. Суд, суддя в кримінальному процесі. Функції та повноваження суду (судді).
 13. Слідчий суддя в досудовому провадженні. Прокурор у кримінальному процесі та його процесуальне становище у різних стадіях кримінального процесу.
 14. Органи досудового розслідування та їх компетенція.
 15. Керівник органу досудового розслідування.
 16. Процесуальне становище слідчого органу досудового розслідування в кримінальному процесі. Процесуальна самостійність і незалежність слідчого.
 17. Підозрюваний та обвинувачений, їх права та обов'язки. Потерпілий як учасник кримінального процесу.
 18. Захисник і його процесуальне становище.
 19. Представники та законні представники потерпілого, їх права та обов'язки.
 20. Експерт і спеціаліст у кримінальному провадженні, відмінність в їхньому процесуальному становищі.
 21. Свідок, його права та обов'язки. Особи, які не можуть бути допитані як свідки.
 22. Обставини, що виключають можливість участі в кримінальному

- провадженні.
23. Забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному провадженні.
 24. Поняття, сутність і значення кримінально-процесуального доказування.
 25. Елементи кримінально-процесуального доказування. Предмет, межі і суб'єкти доказування у кримінальному провадженні.
 26. Обов'язок доказування у кримінальному процесі. Особливості доказування в окремих стадіях кримінального провадження.
 27. Поняття доказів, та їх класифікація. Поняття джерел доказів та їх види.
 28. Моральні засади доказування. Показання свідків і потерпілих.
 29. Речові докази, строки і порядок їх зберігання. Документи, як джерела доказів. Висновок експерта і його доказове значення.
 30. Поняття та правила застосування заходів забезпечення кримінального провадження та їх види.
 31. Виклик слідчим, прокурором, судовий виклик і привід.
 32. Тимчасове обмеження у користуванні спеціальним правом, порядок та строки тимчасового обмеження у користуванні спеціальним правом.
 33. Поняття, підстави та мета застосування запобіжних заходів. Особисте зобов'язання, особиста порука, домашній арешт.
 34. Застава, визначення її розміру та порядок внесення. Застосування електронних засобів контролю.
 35. Тримання під вартою як запобіжний захід. Підстави та процесуальний
 36. Поняття, значення і завдання стадії досудового розслідування. Етапи досудового розслідування.
 37. Дізнання і досудове слідство, як форми досудового розслідування.
 38. Початок та місце провадження досудового розслідування.
 39. Строки дізнання і досудового слідства, порядок їх продовження. Розгляд клопотань під час досудового розслідування.
 40. Недопустимість розголошення відомостей досудового розслідування. Об'єднання і виділення матеріалів досудового розслідування.
 41. Взаємодія слідчого і оперативних підрозділів. Здійснення прокурорського нагляду, відомчого і судового контролю за законністю в діяльності органів розслідування.
 42. Використання науково-технічних засобів при проведенні досудового розслідування.
 43. Поняття, види та система слідчих (розшукових) дій.

Класифікація слідчих (розшукових) дій.

44. Загальні процесуальні вимоги до проведення та оформлення слідчих (розшукових) дій. Допит та його процесуальне оформлення.
45. Обшук та його види. Підстави і процесуальний порядок проведення обшуку. Огляд і його види. Процесуальний порядок проведення окремих видів огляду.
46. Ексгумація трупа, підстави і процесуальний порядок її проведення.
47. Слідчий експеримент. Експертиза та підстави її проведення.
48. Негласні слідчі (розшукові) дії: поняття, підстави проведення. Види негласних слідчих (розшукових) дій. Фіксація ходу і результатів негласних слідчих (розшукових) дій.
49. Поняття, підстави та значення повідомлення про підозру. Випадки повідомлення про підозру. Порядок повідомлення про підозру.
50. Поняття, підстави і умови та процесуальний порядок зупинення досудового розслідування. Форми закінчення досудового розслідування. Закриття кримінального провадження: підстави та процесуальний порядок.

Розділ III . Основи криміналістики

1. Криміналістика – наука про розслідування злочинів
2. Предмет, завдання та система криміналістики.
3. Поняття, класифікація, зміст та сутність методів криміналістики.
4. Сутність, наукові основи, види ідентифікації, її співвідношення із встановленням загальної групової належності.
5. Використання ознак зовнішності людини під час розслідування злочинів
6. Поняття словесного портрета. Правила опису зовнішності людини по методу словесного портрета.
7. Загальна характеристика анатомічних, функціональних ознак та особливих прикмет людини.
8. Сутність “словесного портрету”, фото-портретної експертизи, пластичної й графічної реконструкції обличчя людини за черепом.
9. Основи криміналістичного дослідження документів
10. Наукові основи дослідження рукописів, поняття письма і почерку, властивості почерку.
11. Поняття і класифікація ознак письмової мови, почерку, їх значення для встановлення виконавця рукопису чи підпису.
12. Загальна характеристика діагностичних та авторознавчих досліджень письмових документів.
13. Можливості встановлення засобів виконання рукописних,

- машинописних, типографських та інших письмових документів.
14. Основні завдання дослідження змін та інших обставин виготовлення письмових документів.
 15. Поняття, види, ознаки і способи виявлення підробок письмових документів.
 16. Можливості відтворення пошкоджених або знищених текстів і документів, правила поводження з обвугленими документами.
 17. Сучасні можливості дослідження фото-кіно-відео-документів і комп'ютерних документів.
 18. Основи криміналістичного зброезнавства.
 19. Поняття і класифікація вогнепальної зброї, боєприпасів до неї. Поняття і класифікація холодної зброї та слідів її застосування.
 20. Основні та додаткові сліди пострілу. Механізм пострілу та утворення слідів застосування вогнепальної зброї, можливості їх пошуку.
 21. Поняття вибуху, вибухових пристроїв і речовин, їх класифікація і загальна характеристика, можливості пошуку їх, слідів.
 22. Можливості встановлення різних обставин у перебігу розслідування фактів використання вогнепальної, холодної зброї і вибухових пристроїв.
 23. Основи трасології.
 24. Види експертиз.
 25. Види слідів транспортних засобів.
 26. Ознаки, які вказують на напрямок руху транспортних засобів.
 27. Криміналістичні обліки.
 28. Поняття криміналістичної реєстрації, її види.
 29. Поняття криміналістичних обліків та їх види.
 30. Методи і форми криміналістичних обліків.
 31. Об'єкти криміналістичних обліків та кримінальної реєстрації.
 32. Поняття дактилоскопічної формули і методика її підрахунку.
 33. Огляд місця події та її учасники.
 34. Поняття, види та сутність слідчого огляду.
 35. Організація і тактичні прийоми огляду місця події.
 36. Огляд трупа.
 37. Стадії огляду місця події.
 38. Учасники при огляді місця події та їх значення.
 39. Значення огляду місця події, для розкриття кримінального провадження.
 40. Фіксація результатів огляду місця події.

Словник основних термінів (глосарій)

Злочином є передбачене Кримінальним кодексом України суспільно небезпечне винне діяння (дія або бездіяльність), вчинене суб'єктом злочину.

Малозначне діяння — не є злочином дія або бездіяльність, яка хоча формально і містить ознаки будь-якого діяння, передбаченого Кримінальним кодексом України, але через малозначність не становить суспільної небезпеки, тобто не заподіяла і не могла заподіяти істотної шкоди фізичній чи юридичній особі, суспільству або державі.

Склад злочину — сукупність об'єктивних та суб'єктивних ознак, які характеризують вчинене суспільно небезпечне діяння як злочин.

Об'єкт злочину - це суспільні відносини (цінності, блага), відповідальність за посягання на які передбачена кримінально-правовими нормами закону про кримінальну відповідальність.

Об'єктивна сторона - є реальним втіленням та вираженням ззовні цілей та намірів суб'єкта і саме в ній проявляється соціальна властивість злочину - його соціальна небезпечність.

Суб'єкт злочину- це фізична осудна особа, яка вчинила злочин у віці, з якого відповідно до Кримінального кодексу України може наставати кримінальна відповідальність.

Суб'єктивна сторона злочину - це внутрішня сторона злочину, тобто психічна діяльність особи, що відображає ставлення її свідомості та волі до суспільно небезпечного діяння, яке вона вчиняє і до його наслідків.

Вбивство — це умисне протиправне заподіяння смерті іншій людині.

Тілесне ушкодження - це протиправне заподіяння шкоди здоров'ю іншої людини, що виражається в порушенні анатомічної цілісності чи фізіологічної функції органів і тканин тіла людини.

Запобіжні заходи — це частина заходів забезпечення кримінального провадження, спрямованих на забезпечення належної поведінки підозрюваного, обвинуваченого через певне обмеження їхніх особистих прав.

Особисте зобов'язання полягає у покладенні на підозрюваного, обвинуваченого зобов'язання виконувати покладені на нього слідчим суддею, судом обов'язки, передбачені ст.194 КПК України.

Особиста порука полягає у наданні особами, яких слідчий суддя, суд вважає такими, що заслуговують на довіру, письмового зобов'язання про те, що вони поручаються за виконання підозрюваним, обвинуваченим покладених на нього обов'язків відповідно до ст.194 КПК України і зобов'язуються за необхідності доставити його до органу досудового розслідування чи в суд на першу про те вимогу.

Застава полягає у внесенні коштів у грошовій одиниці України на

спеціальний рахунок, визначений в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, з метою забезпечення виконання підозрюваним, обвинуваченим покладених на нього обов'язків, під умовою звернення внесених коштів у дохід держави в разі невиконання цих обов'язків.

Домашній арешт полягає в забороні підозрюваному, обвинуваченому залишати житло цілодобово або у певний період доби.

Слідчий огляд – процесуальна дія, під час якої слідчий, прокурор за участю вказаних у законі осіб виявляє, безпосередньо сприймає, досліджує, оцінює і фіксує стан, властивості та ознаки матеріальних об'єктів з метою виявлення фактичних даних, що мають значення для встановлення істини у кримінальному провадженні.

Список використаної літератури:

Базова:

1. Державний екзамен з кримінального права у питаннях та відповідях : навч. посіб. / уклад. Плужнік О.І., Конопельський В.Я., Гритенко О.А., Луріс В.Г. Одеса : ОДУВС, 2018. - 270 с.
2. Конституція України : [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. Офіційний веб-сайт. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=254%EА%2F96%2D%E2%F0>.
3. Криміналістика: навчальний посіб. [Текст] / Р. І. Благута, Р. Сибірна, В. М. Бараняк та ін.; [за заг. ред. Є. В. Пряхіна]. - К.: Атіка, 2012. - 496 с.
4. Кримінальне право України : Загальна частина : підручник / С.В. Аблул, А.М. Бабенко, А.В. Воронцов та ін.; за ред. д.ю.н., проф. О.В. Меркулової, д.ю.н., доцента В.Я. Конопельського. - Одеса : ОДУВС, 2017. - 432 с.
5. Кримінальне право України (загальна частина) : навч.-метод. посібн. / уклад. В. О. Меркулова, О. А. Гритенко, Г. С. Резніченко. - Одеса : ОДУВС, 2015. - 180 с.
6. Кримінальний кодекс України: [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. Офіційний веб-сайт. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2341-14>.
7. Кримінальний кодекс України: Закон України від 5 квітня 2001 року №2341-III. - Відомості Верховної Ради України. - 2001. - № 25-26. - ст.131. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>.
8. Кримінальний процес : підручник / Ю. М. Грошевий, В. Я. Тацій, А. Р. Туманянц та ін. ; за ред. В. Я. Тація, Ю. М. Грошевого, О. В. Капліної, О. Г. Шило. – Х. : Право, 2013. - 824 с.
9. Кримінальний процес [Текст] : навч. посіб. для підгот. до іспиту / [О. В. Капліна та ін.]. - Харків : Право, 2015. - 276, [1] с.
10. Кримінальний процес [Текст] : навч. посіб. для підгот. до іспиту / [О. В. Капліна та ін.]. - Харків : Право, 2017. - 286 с.
11. Кримінальний процес [Текст] : навч. посіб. для підгот. до комплекс. держ. іспиту / [О. В. Капліна та ін.]. - Харків : Право, 2015. – 181 с.
12. Кримінальний процес [Текст] : підручник. - Харків : Право, 2018. - 584 с.
13. Кримінальний процес України [Текст] : навч. посіб. / С. В. Албул, С. Л. Деревянкін, О. В. Поліщук ; Одес. держ. ун-т внутр. справ. - Одеса : Букаєв Вадим Вікторович, 2015. - 475 с.
14. Кримінальний процес України [Текст] : практикум / І. В. Озерський, А. В. Боровик ; Київ. ін-т бізнесу і технологій. - Київ : Копі-Центр, 2016. - 99 с.
15. Кримінальний процес: навч.-метод. посібн. / О. В. Поліщук, С. Л.

Дерев'янкін, С. В. Албул, О. Б. Пойзнер. – Одеса : ОДУВС, 2014. – 266 с.

16. Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI. - Відомості Верховної Ради України. - 2013. - № 9-10, № 11-12, № 13. - ст.88. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>.

17. Кримінальний процесуальний кодекс України: [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. Офіційний веб-сайт. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1001-5&p=1244220374102612>.

18. Молдаван А. В., Кацавець Р. С. Кримінальний процес України: Лекції. Процесуальні документи. - К.: Алерта, 2014. – 352 с.

19. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / Д.С. Азаров, В. К. Гришук, А.В. Савченко [та ін.] ; за заг. ред. О.М. Джужі, А.В. Савченка, В.В. Чернея. - К. : Юрінком Інтер, 2017. - 1104 с.

Допоміжна:

1. Берднік І. В. Проблемні питання визначення об'єктивних ознак складу злочину "забруднення моря" / І. В. Берднік // Науковий Вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Юриспруденція. - 2017. - Вип. 30(2). - С. 52-55.

2. Бібік І. С., Бабенко А. М. Негативний вплив сім'ї як детермінанта вчинення неповнолітніми злочинів проти життя та здоров'я особи у регіонах України / І.С. Бібік, А. М. Бабенко // Південноукраїнський правничий часопис. - 2016. - № 1. - С. 14-17.

3. Бубир Ю. В. Запобіжні заходи у кримінальному провадженні [Текст] : навч. посіб. / Ю. В. Бубир, Г. І. Глобенко, О. О. Юхно ; Харків. нац. ун-т внутр. справ, Ф-т підгот. фахівців для підрозд. слідства, каф. кримін. процесу. - Харків : НікаНова, 2015. - 191 с.

4. Желік М. Б. Об'єктивна сторона складів злочинів, які полягають у прийнятті пропозиції, обіцянки або одержанні неправомірної вигоди / М. Б. Желік // Вісник Львівського торговельно-економічного університету. Юридичні науки. - 2017. - Вип. 4. - С. 138-145.

5. Каліновська М. О. Використання результатів негласних слідчих (розшукових) дій у доказуванні під час застосування запобіжних заходів / М. О. Каліновська // Університетські наукові записки. - 2018. - № 1. - С. 89-100.

6. Качковський М. С. Особливості огляду місця події під час розслідування умисного введення в обіг на ринку України небезпечної продукції / М. С. Качковський // Вчені записки таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія : Юридичні науки. - 2017. - Т. 28(67), № 2. - С. 56-60.

7. Носенко В. А. Кримінально-правова характеристика злочинів проти життя та здоров'я особи в кримінально-виконавчих установах закритого типу / В. А. Носенко // Право і суспільство. - 2014. - № 6.2. - С. 109-113.
8. Пиріг І. В. Тактичні прийоми огляду місця дорожньо-транспортної події / І. В. Пиріг, Л. О. Андрієвська // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. - 2017. - № 1. - С. 227-232.
9. Серафимов О. М. Технологія огляду місця події під час розслідування вбивств / О. М. Серафимов // науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Юриспруденція. - 2017. - Вип. 28. - С. 123-126.
10. Смоков С. М. Запобіжні заходи та кримінально-процесуальні гарантії їх застосування [Текст] : навч. посіб. / С. М. Смоков ; Одес. держ. ун-т внутр. справ. - Одеса : Букаєв Вадим Вікторович, 2015. - 132 с.
11. Фоміна Т. Г. Інститут запобіжних заходів: ретроспективний аналіз та перспективи реформування / Т. Г. Фоміна // Вісник харківського національного університету внутрішніх справ. - 2017. - Вип. 4. - С. 145-153.
12. Цимбалюк В. Кримінальна відповідальність медичних працівників за злочини проти життя та здоров'я особи: напрямки реформування законодавства / В. Цимбалюк // Історико-правовий часопис. - 2014. - № 2. - С. 112-116.
13. Чухраєв Д. А. Запобіжні заходи, що застосовуються за участю третіх осіб у кримінальному судочинстві України [Текст] : монографія / Д. А. Чухраєв ; Донец. юрид. ін-т. - Донецьк : Ноулідж, Донец. від-ня, 2013. - 167 с.
14. Шестаков В. Ю. Суб'єктивна сторона складу злочину незаконне полювання / В. Ю. Шестаков // Юридична наука. - 2017. - № 8. - С. 100-109.
15. Юрчишин В. М. Судовий контроль за застосуванням запобіжних заходів, затримання особи в зоні АТО: обмеження чи доцільність / В. М. Юрчишин // Вісник Чернівецького факультету Національного університету "Одеська юридична академія". - 2017. - Вип. 4. - С. 240-246.

Методичні рекомендації
для підготовки до семінарських занять

Плужнік О. І., Резніченко Г.С.,
Марченко О.А., Кричевська Х.О.

ОСНОВИ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВИХ ЗНАНЬ

Підписано до друку 18.10.2018 р. Формат 60х90/16.

Папір офсетний.

Гарнітура “Times New Roman”. Друк цифровий.

Ум. друк. арк. 1,95

Видавництво ОДУВС

Наклад 15 прим.

м. Одеса, вул. Новощіпний ряд, 2.

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи серія А № 494632 від 01.01.2012 р.

тел. 048-788-14-72; email – kopirka.otd@gmail.com